

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Kovács L.
 Cím: Miből élnek a hadifeleségek?!
 Forrás: Magyarország

Bp. 1915 X/3 (Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	381.6
Hely	
Idő	1915
Személy	
Helvyszám	

Miből élnek a hadifeleségek?!

— Arván maradt háztartások költségjegyzéke —

Ebben a nagy drágaságban, midőn még a jómóduak, megszokotti, rendes háztartásában is felfordulást teremtett az élelmiszerinség kényszerűsége; midőn a normális jövedelmű ember is kénytelen életfentartásának igényeit hihetetlen minimumra leszállítani, vajjon miből élnek a hadifeleségek?! Vagyis jobban mondva: milyen keresettel kénytelenek pótolni államsegélyüket s összevéve ezen kis jövedelmüket, hogyan osztják be?! Éppen ezért érdekesnek találtunk két-három ilyen katonafeleséget felkeresni. Egyformán az uri, polgári és proletár-családok asszonyait.

Egy előkelő fővárosi ügyvéd felesége, akinek férje még Przemyslben orosz fogságba jutott, — szobái kiadásának jövedelmével pótolja a hadisegélyét. Ugyanis, míg az ura fogságba nem esett, az itthonmaradt feleség, fiacskájával együtt, főhadnagy-férje után havi hetven korona államsegélyt kapott. Ezt az államsegélyt, amióta férje fogságba került, megkésztették s így most száznegyven koronát kap az említett hölgy. Nagy lakását, férje régi praxisu ügyvédi irodája miatt, nem adhatta fel, hanem úgy oldotta meg az életfentartás kérdését, hogy lakásából három szobát bérbeadott, míg ő maga, gyermekével együtt,

férje irodájában lakik. Tehát:

Bevétel:	
Havonként 3 szoba kiadásából á	40.— 120.— K
a férje utáni segély	140.— „
	260.— K
Kiadás:	
Lakbér egy óra (4 szoba, konyha, mellék)	125.— K
cseléd egy óra	20.— „
villany egy óra	8.— „
fa- és szén-szükséglet egy óra	8.— „
hus csak vasárnaponként egy óra	10.— „
liszt, főző és kenyér egy óra	18.— „
zöldség és burgonya egy óra	12.— „
zsir egy óra	24.50 „
tojás egy óra	6.— „
cukor egy óra	8.— „
fűszer egy óra	6.50 „
mosás egy óra	8.— „
szappan és tisztító egy óra	4.— „
Összesen:	258.— K

— Mondanom sem kell, hogy a háztartásomat teljesen megváltoztattam, — magyarázza az asszony — ugyszólván, csak hogy éppen élek a fiammal együtt. A lakást az iroda miatt nem mondhatom fel, szerencse hát, hogy három szobát így ki tudtam adni. Több bért nem fizetnek értük, örülök hát, ha így van.

Reggeli- és uzsonna-kávéit teljesen elhagytuk, reggelre rendszerint egy darab vajás kenyert eszünk. Uzsonnára semmit. Hus hét-köznapokon teljesen száműztem konyhámról, csupán vasárnaponként hozok egy-egy félkilócskát. Szerencse, hogy ilyen körülmények

között a cseléd megmarad nálam, mert négy szobát takarítani még sem tudok egyedül. Így is roppant sokat kell dolgoznom, sőt magam főzök és a mosásnál is segédkezem, csak így tudom beosztani e roppant drágaság mellett csekély jövedelmemet. Legtöbb kiadásom a ház-bér és a zsir-szükséglet, de az előbbit csaknem egészen pótolja a szobák kiadása, sőt jóformán én teljesen ingyen lakom, mert csak öt koronát kell pótolni a hónapos szobák jövedelméhez. Mindenről lemondtam, csak hogy éppen nem koplalok, de még a konyha, illetve főzéshez való szükségletekből is kiküszöböltem egy párat. Lehetőleg olyan ételt főzök, amelyekhez nem kell tej és tejtermék.

Nem tudom magam iskoláztatni a fiamat, ki első kereskedelmibe jár. Iskolaköltségeit szerencsére most a háboru alatt keresztapja fedezi. Ruhát nem csináltattam egy év óta se neki, se nekem.

H. Pálné, Nefelejts-utca. Hadifeleség két gyerekekkel. Az idősebb gyermek nyolc, a fiatalabb hatéves. A férje építészeti rajzoló volt a polgári életben, midőn is 300 koronát keresett egy hónapra. Most tartalékos honvédbaka és kilenc hónap óta van a harcúterén.

A feleség most katonaruhák készítésével foglalkozik, mert a gyerekek miatt hivatalt nem vállalhat. Háztartásának költségei az alábbi feljegyzések szerint:

Bevétel:

Cím

ldő

Forrás:

zeléket vagy burgonyapörköltet s nagynéha egy kis húst is. Estére rendszerint tésztát, mert akkor jobban ráérek főzni s a tészta-gyúráshoz pedig több idő kell. Most azonban már előre félek a téltől. Nem tudom mi lesz. A fűtőanyag is drágább, minden drágább lett. Mikor az uram bevonult, aránylag jobban beosztaltam a jövedelmemet. Ha az akkori élelmiszerviszonyok ma is megvolnának, így semmire se volna gondom.

*

F. Gyuláné, Alpár-utca. Szintén katonafeleség egy tizenegy éves gyermekkel. A férje asztalossegéd a polgári életben, 41 korona 28 fillér heti keresettel. Most közlegény a 32-es gyalogezredben s a fronton van immár egy esztendő óta. Az asszony leánykorában a kenderfonógyárba járt dolgozni s most, hogy az ura bevonult, ismét gyárba jár. Nyolc órát dolgozik naponta, óránként 54 fillér bérért. Ennek az asszonynak feljegyzése az alábbi:

Bevétel:

Gyári keresete (hétenként 48 óra á 54 fillér) havonként	116.64 K
Hadisegély ő és gyermeke után havonként	35.— K
Hadisegély lakbérpótlás	15.— K
	<hr/> 166.64 K

Kiadás:

Lakbér házmesterpénzzel együtt egy óra (1 szoba, konyha, mellék)	38.— K
Kenyér (25 kgr. egy óra)	12.50 K
Liszt egy óra	17.40 K
Tej (egy liter naponként) egy óra	11.20 K
Zsir (4 kgr.) egy óra	24.— K
Fa és szén egy óra	5.60 K
Zöldség, burgonya egy óra	15.— K

varrásból keres 1 óra	68.— K.
Hadisegélye, gyermekeivel együtt 1 óra	52.08 „
Hadisegélye lakbérben 1 óra	15.— „

135.08 K.

Kiadás:

Lakbér, házmesterpénzzel együtt 1 óra (1 szoba, konyha)	28.50 K.
Kenyér (hetenk. 3 kenyér á 2 kg.)	12.40 „
Tej (naponként 1 liter)	11.20 „
Zöldség és burgonya	12.— „
Fa és szén	5.— „
Kávés (½ kg. 1 óra és pótkávés)	2.44 „
Zsir (3½ kg. 1 óra)	21.— „
Cukor	3.— „
Szappan	1.— „
Liszt	6.50 „
Cipőjavítás	3.— „
Husféle	7.— „
Varróeszköz, cérna	4.— „

117.04 K.

— Ha hivatalba járhatnék, — beszéli az asszony — megkereshetnék havonként legalább 120.— koronát; de a gyerekek miatt nem lehet. Kénytelen vagyok hát varrást vállalni.

Nehezen megy, nem jól fizetnek. Így a csekély hadisegélyemet csupán 68 koronával egészíthetem ki havi 135 koronára. Ebből a jövedelemből csupán háztartásra kell 117 korona, a fennmaradó részt pedig úgy kell beosztanom, hogy a gyerekeknek legyen irkára való, még cipő. Ruhát amugy is viseltek hordanak, s így valahogyan — úgy-ahogy — mégis csak ki kell jönnöm. Reggelre kávé eszünk, ebédre legtöbbször hamisgulyást, fő-

Közp. nyoma.

Husféle egy óra	16.— K
Szappan egy óra	1.20 K
Világítás egy óra	3.50 K
Fűszer, cukor, kávé egy óra	6.— K
Cipőjavítás egy óra	4.— K
Villamos egy óra	9.— K

Összesen: 163.40 K

— Reggel öt órakor kelek föl, mert mielőtt a gyárba megyek, kitakarítom a lakást, esetleg kijavítom a fiu és az én ruháimat. Hét órára már künn kell lennem a gyárban, amely elég messze van, csaknem Újpesten. Nem járok haza ebédre. Rendszerint este főzök s abból marad másnap délre a gyerekenek és magamnak. A fiu itthon étkezik, ha kijön az iskolából, én ellenben mindig magammal viszem az ebédemet és ott melegítetem föl a portásnál. Húst csak nagy ritkán eszünk, legtöbbszörre tésztát főzök és burgonyás ételeket, mert ezeket könnyebben magammal vihetem. Havonként három, négy, sőt néha öt, hat korona feleslegem van, de idővel ezt a pénzt is elköltöm vagy ruhára, vagy egyébre, ami szükséges. Ha férjem itthon van, akkor sincs sokkal több jövedelmem, mindössze 185.76 korona havonként, de hát nem kell annyira „lestrapálnom“ magamat, meg aztán akkor *kvártélyost* is tartok. Most azonban nem lehet. Máskor ennyi pénzből urak voltunk, félre is tehattunk, a takarékbba van is egy pár forint, de ahhoz nem nyulok.

*

Igy az asztalosné. Az ügyvéd- és az építész-feleség között, még aránylag legjobb neki, bár a sorsa nehezebb, mert agyon kell dolgoznia magát, hogy valahogyan mégis csak *rendesen* megélhesen ebben a rettenő drága nagyvárosban.

Kovács Lydia.

1913